

Odhad věku živé zvěře

Cvičení z předmětu „Myslivost“

Ing. Martin ERNST

- Posláním člověka od pravěku bylo a zůstává lovit, ne vraždit. Jen volové si to pletou!
(Jan Werich)

- Věk u zvěře: 1) biologický
2) průměrný
3) kulminační
- Dospělost: 1) pohlavní
2) chovatelská
3) tělesná
4) psychická
- Věk u živé zvěře: komplexní pohled

Vodítka

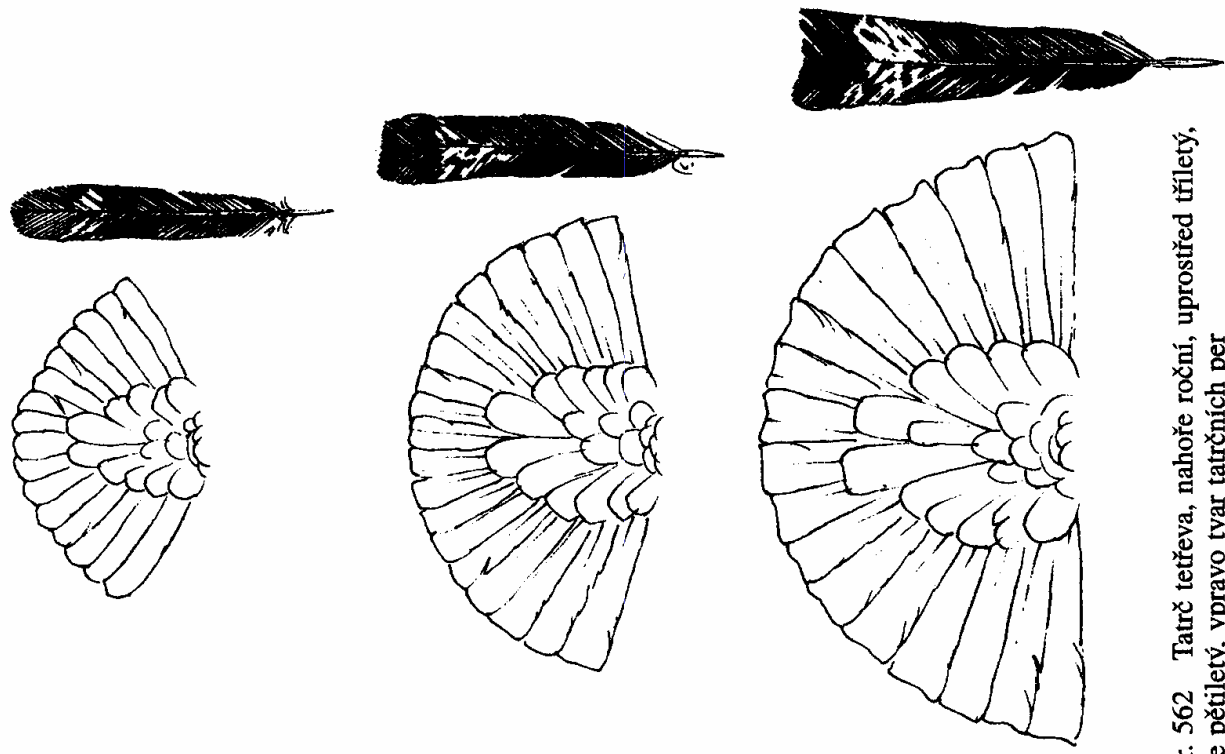
- místo
- denní doba
- chování zvěře
- vnitrodruhové a sociální vztahy
- celkový vzhled jedince (tělesná stavba, zbarvení, přebarvování, trofej, vytloukání, vstup do říje, hlas, trus, stopa)

Odhad věku pernaté zvěře

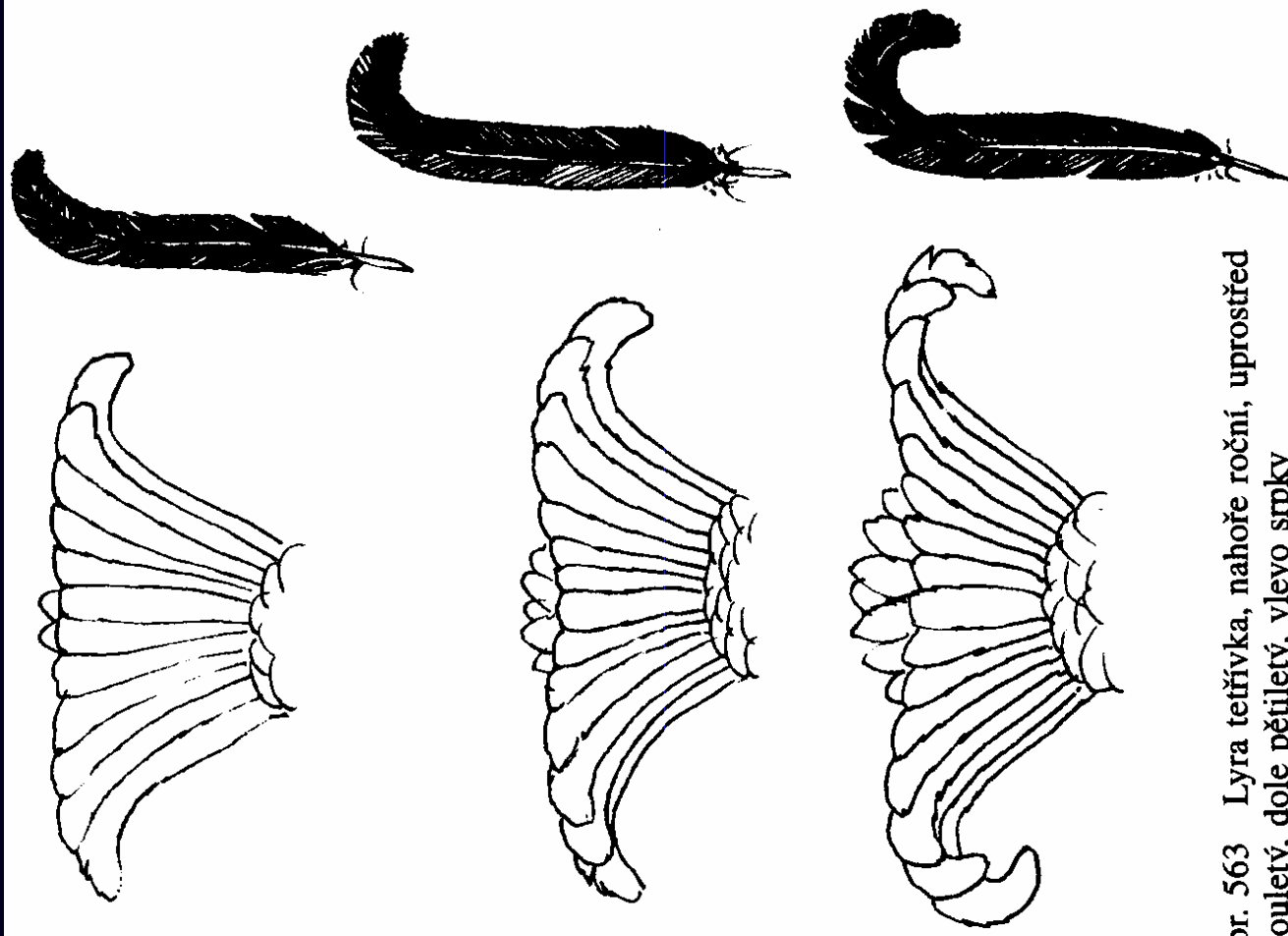
- zbarvení peří

- 1) kachny, bažant, koroptev přepeřují do šatu dospělých koncem 1. roku
- 2) tetřev, tetřívka, jestřáb, motáci 3. rokem
- 3) orli v 5. až 6. roce

- 1) husy do třech let světle šedá spodina těla, později příčné tmavě hnědé skvrny
- 2) bažant přepeřuje v 1. roce na podzim, do tří let se zvětšuje délka klínu
- 3) tetřev přepeřuje postupně tři roky, prodlužují se pera tvořící bradu a s věkem se prodlužuje délka a šířka per tatrče
- 4) tetřívka do tří let se okrajová tatrční pera prodlužují a konce se zatačejí do srpků; stářím dostává hrud' a krk intenzivnější kovově modré zbarvení a zdá se být mohutnější
- 5) krocanu se do tří let prodlužují tatrční pera (v 1. roce nejdelší uprostřed 1/3 per, pak znatelný schodovitý přechod na okrajové 2/3, růst ukončen ve 4.-5. roce; štětka se zvětšuje do 5-6 let)
- 6) jestřáb ve 2. roce se mění podélné hnědé čárkování na hrudi v příčné vlnkování
- 7) orel v mládí světlý rýdovák s hnědým koncem a v 5-6 letech celý ztmavne

Obr. 562 Tatrč tetřeva, nahore roční, uprostřed tříletý,
dole pětiletý, vpravo tvar tatréních per

Obr. 563 Lyra tetřívka, nahoře roční, uprostřed
dvoulletý, dole pětiletý, vlevo srpky

Odhad věku srstnaté zvěře

- Tvar a zbarvení hlavy
- Krk
- Linie hřbetu
- Tvar běhů
- Celkový tvar těla
- Přebarvování
- Vývoj parůžků, parohů a toulců
- Chování zvěře

Zbarvení a tvar hlavy

- Pestřejší zbarvení srnců.
- Jednoletý (úzká hlava s dětským výrazem, tmavě zbarvená, většinou bez dalších příměsí barev, velká okrouhlá světla).
- Dvouletý (po stranách začíná vynikat rezavá barva, za větrníkem se objevuje bílá skvrna).
- Tří-čtyřletý (kratší, robustnější hlava, rozšíření bílé skvrny, kontrastnější zbarvení).
- Po 5. roce (zkracuje se hlava, zbarvení šedne a tmavne, světla částečně přivřená).
- U jelenů postupuje šed' směrem ke světům a čelo starších jelenů se kadeří.
- U muflonů se stářím rozšiřuje šedobílá plocha za větrníkem.
- U kňourů, jelenů, daňků, kamzíků se stářím hlava kratší klínovitá a u samičí zvěře se protahuje a zeštíhluje.

1 rok

1

3-4 roky

2

4-5 let

3

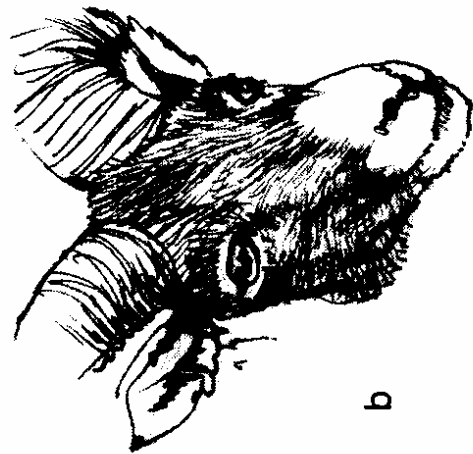

6+

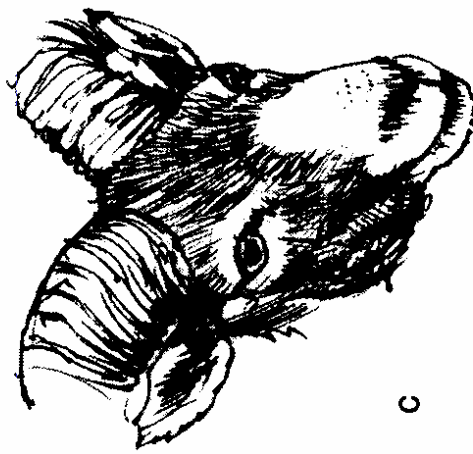
4

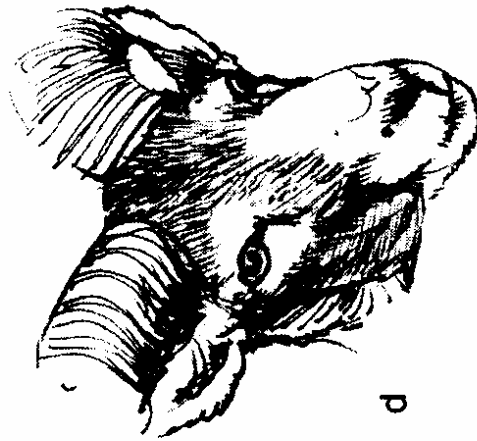
a

b

c

d

Obr. 564 Zbarvení hlavy muflona a – roční, b – tříletý, c – pětiletý, d – sedmiletý

Krk

- Pozorujeme sílu a úhel, svírající s tělem, u jelenů velikost hřívky a muflonů délku rouna.
- Stářím krk sílí a postupně se sklání k zemi.
- Roční srnčí zvěř (velice štíhlý, prohnutý konkávně vzhůru), ve 3-4 letech (sílí a zdá se být kratší, nepatrné prohnutí), po 5. roce (silný, krátký, téměř vodorovný), velmi starý (slabý, vodorovný, někdy nese vysoko).

Linie hřbetu

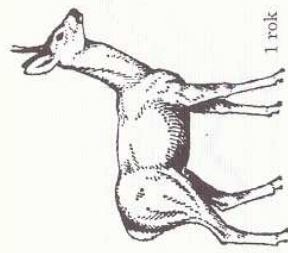
- Mladá zvěř – mírně vyklenutá hřbetní linie s výrazným lomem v krční partii, hrbolek kohoutku není patrný.
- Zvěř středního věku – téměř rovná hřbetní linie s mírným náznakem hrbolu kohoutku, úhel mezi krkem a tělem patrný, ale postupně se ztrácí.
- Starší zvěř – záda rovná, bez lomu v krční partii, hrbol patrný.
- Přestárlá zvěř – hřbet prohnutý, výrazný hrbol, vystupují pánevní kosti jako druhý hrbol.

Tvar běhů

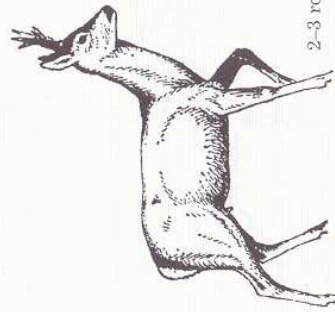
- Mladá zvěř – úzký trup a běhy téměř u sebe. Každým rokem se zvětšuje rozkrok.
- Starý jedinec má běhy dál od sebe a široké tělo je mezi nimi.

Celkový tvar těla

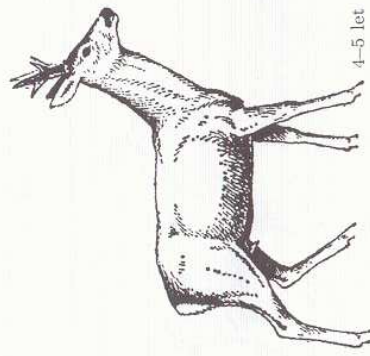
- Posuzujeme poměr mezi hrudníkem a břichem.
- Mladá zvěř – břicho vtažené a hladké tvary bez hrbolků.
- Středně stará – spouští se břišní linie, tvar těla dostatečně štíhlý, postupně dostává tělo válcovitý tvar s hlubším hrudníkem i břišní linií, začíná se objevovat hrbol v kohoutku.
- Starší zvěř – krátká postava s těžištěm na předku.
- Stará zvěř – vystupují plece, pánevní kosti, břicho níže než hrudník, redukováná svalová hmota.

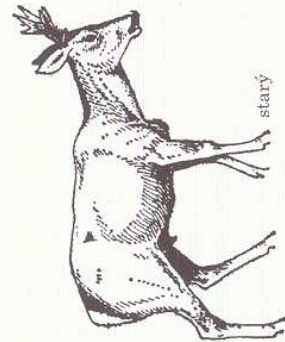
1 rok

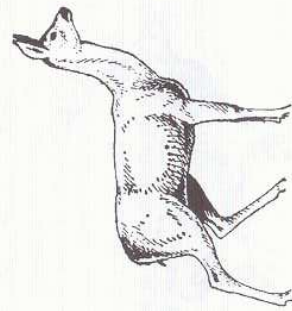
2-3 roky

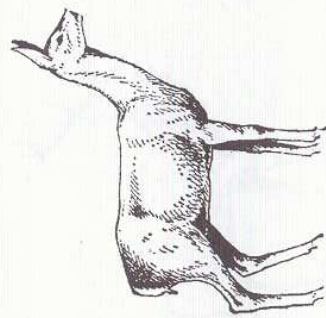
4-5 let

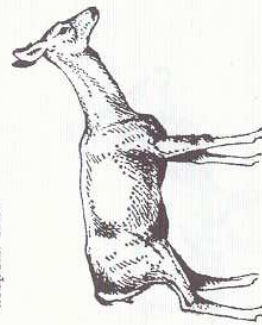
starý

mladá srnka

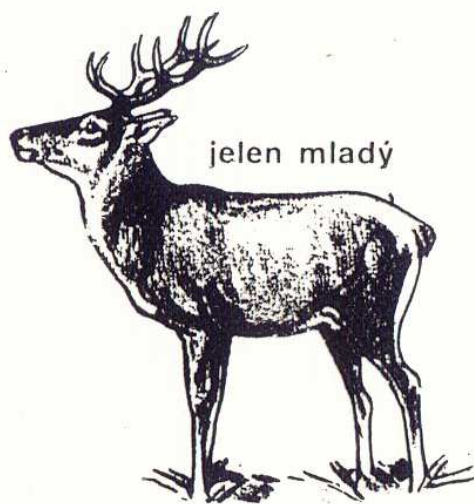
dospělá srna

stará srna

Obr. 130 Odhad stáří živé srnčí zvěře

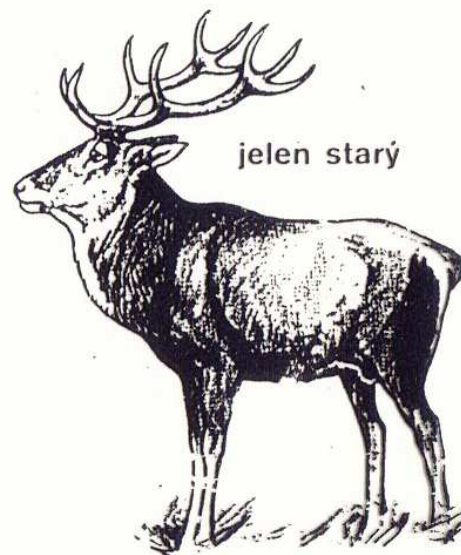
Odhad stáří jelení zvěře podle postavy

jelen mladý

jelen
středního stáří

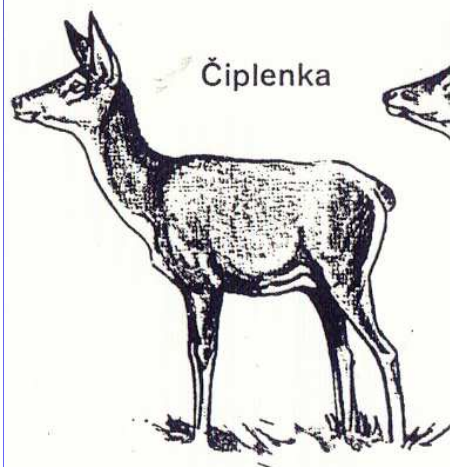
jelen starý

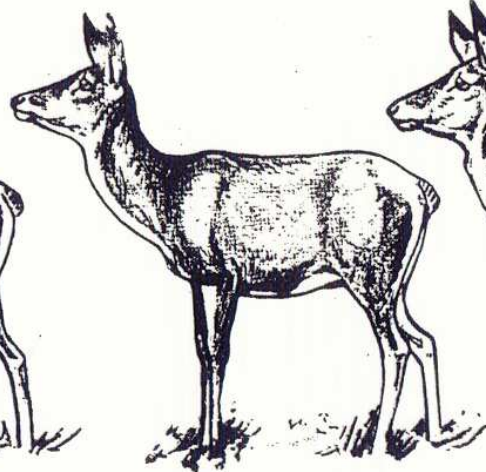
jelen starý

postoj do X

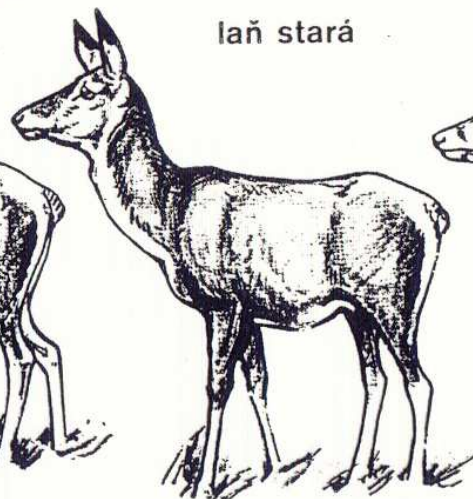
laň středního stáří

Čiplenka

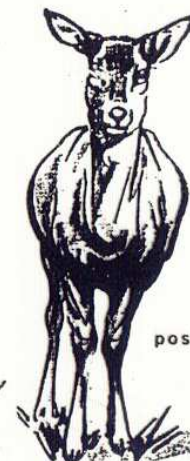
laň stará

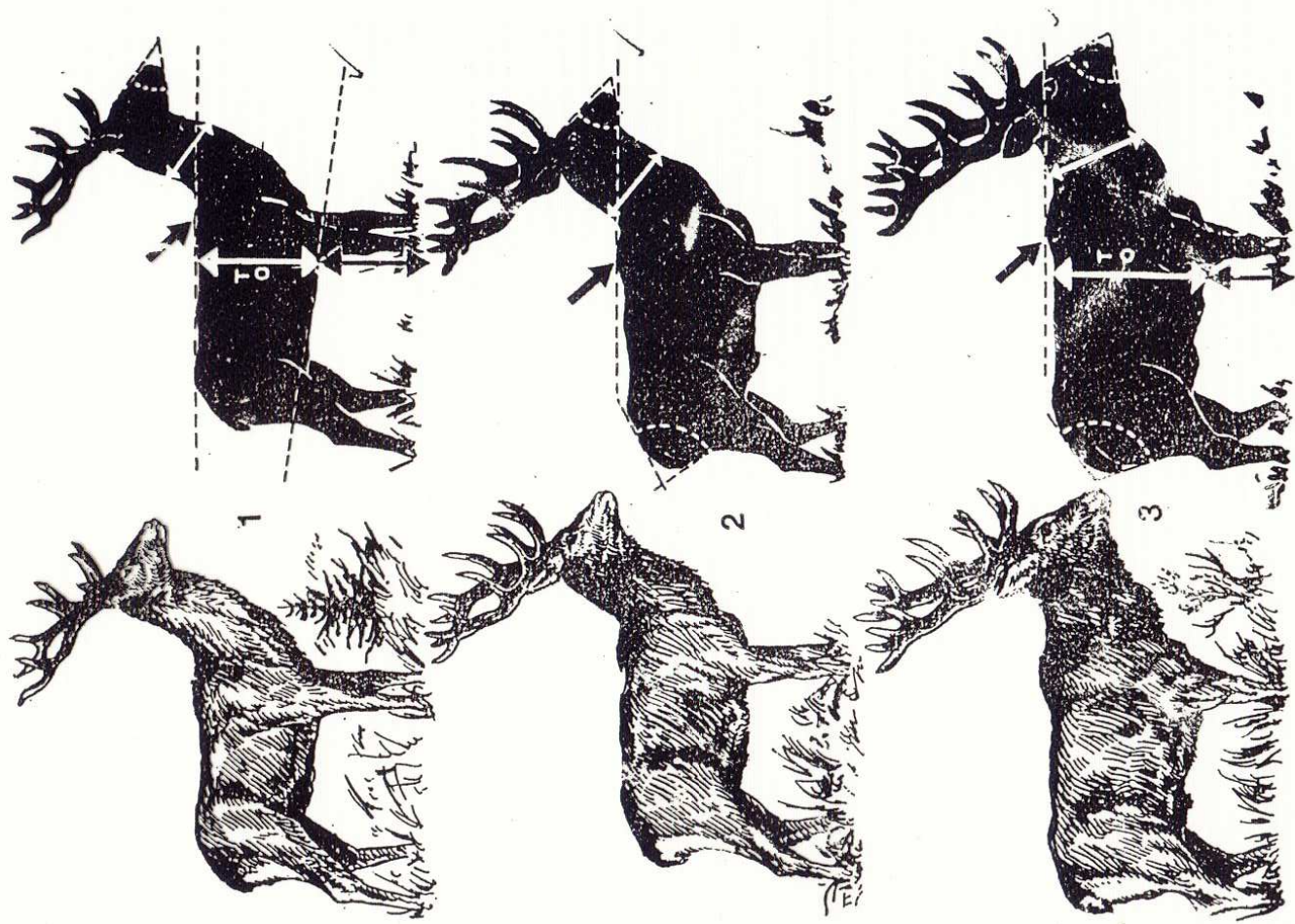
laň přestárlá

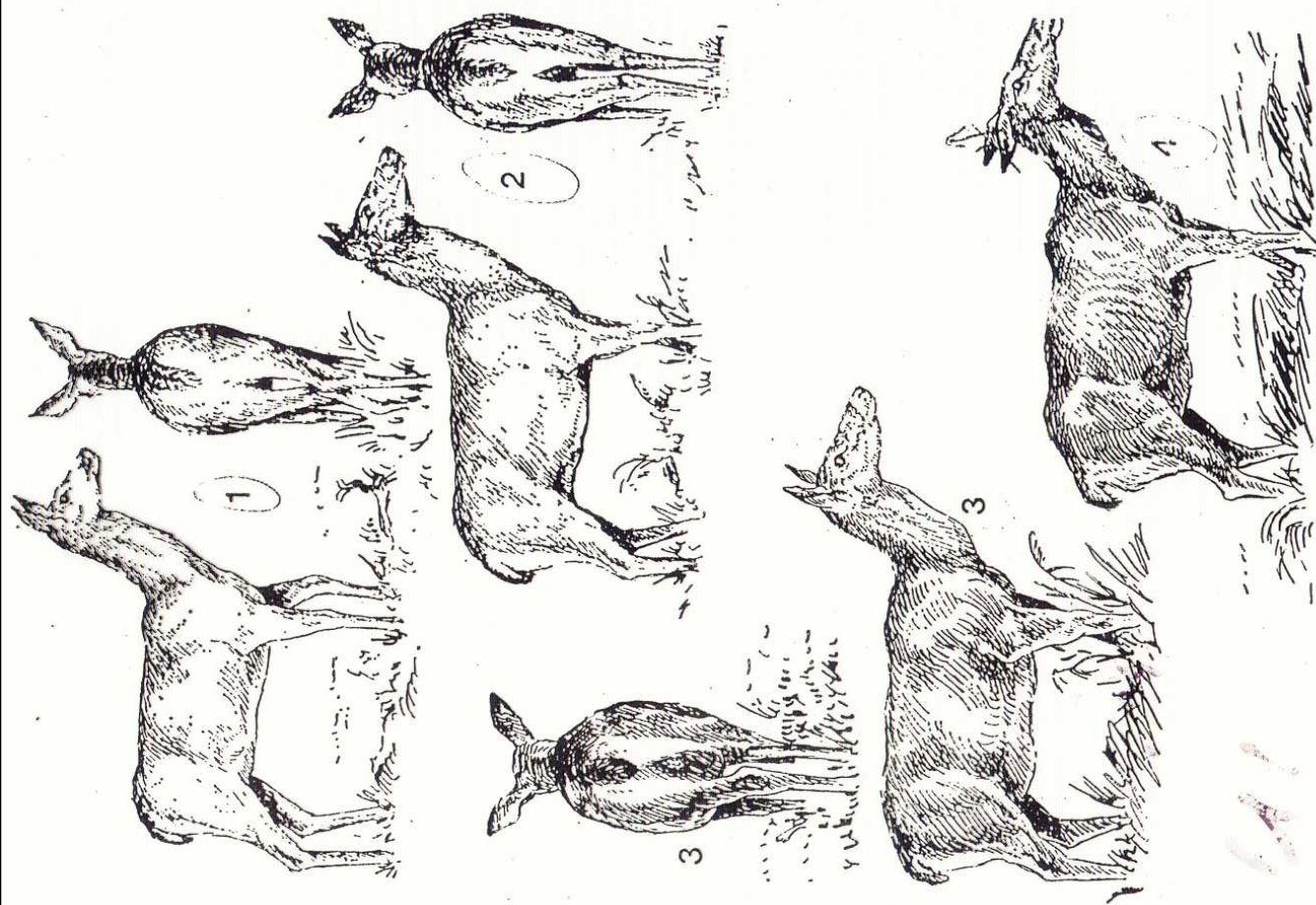
laň stará

postoj do X

7. Postavy jelenů v první, druhé a třetí věkové třídě. Věkové třídy jsou označeny čísly.

18. Postavy laní: 1 - laň ve druhém roce života, 2 - středně stará laň, 3 - stará laň, 4 - přestárlá laň.

Jedholetý

Dvouletý

Triletý

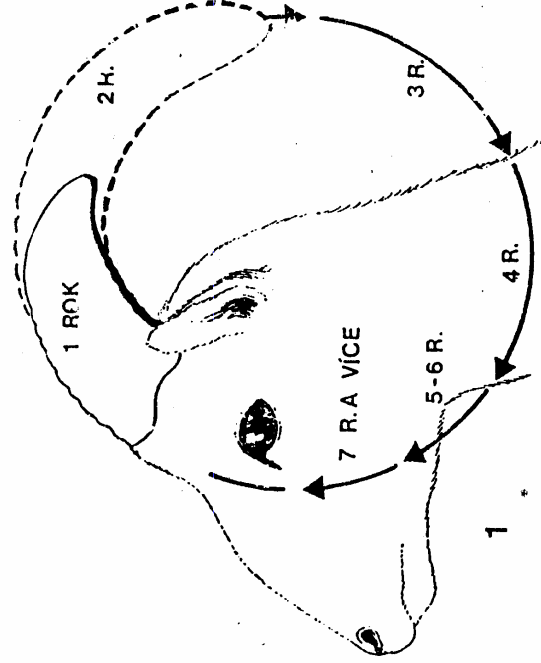
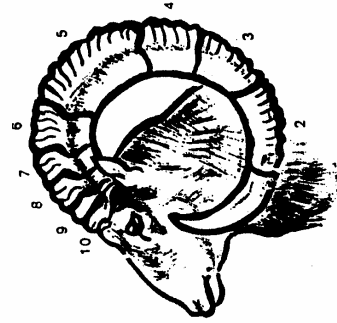
Čtyřletý

Sedmiletý

Desetiletý

Přebarvování

- Značně ovlivněno zdravotním stavem. Onemocnění může oddálit přebarvování až o měsíc. Pozdní nástup jara také oddaluje.
- Nejdříve přebarvuje zvěř roční (1/2 května až června) a starší později (staří jedinci v 1/2 června zbytky zimní srsti).
- U jelena změna barvy hřívy a běhů, muflonům se zvětšuje bílé sedlo a světlé zbarvení běhů stoupá k tělu (los).
- Při podzimním přebarvování začátkem září srnčata, kolouši, pak roční zvěř a na závěr starší a nemocné kusy (druhá 1/2 října, někdy u jelenů listopad).
- Nejprve se mění srst na bězích, hlavě a krku. Potom boky a nakonec břicho a zadní část hřbetu.

Vývoj parůžků, parohů a toulců

- Intenzita růstu parožní hmoty a vytloukání naznačují věk.
- Nejdříve vytloukají silní, středně staří jedinci, potom mladí, přestárlí a nemocní.
- Tvar a síla parohů a parůžků není určující pro věk! (částečně u srnců)

Posouzení věku holé zvěře

- Mnohem obtížnější, nejlépe při přebarvování.
- Sledujeme hřbetní linii, vzhled těla, síla a nesení krku, tvar hlavy a délku slech. (jako u zvěře samčí)

Chování zvěře

- V 1. roce zvěř dětsky důvěřivá, hravá a drží se matky.
- Ve 2. roce se osamostatňuje a je obezřetnější.
- Starší jedinci jsou velmi opatrní, nesnášenliví, samotářští, vycházejí za soumraku nebo v noci a samci velmi staří se většinou neuplatní v říji. Žijí skrytým způsobem života.